

Αξιολόγηση των Διασυλλογικών Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Beach Handball EBT 2014 και 2016 και ο Αντίκτυπος τους στην Πόλη της Θεσσαλονίκης

Αγγελική Μαυροπούλου, Δημήτρης Χατζημανουήλ, Κώστας Αλεξανδρής
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού, Α. Π. Θ.

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να αξιολογηθεί η επιτυχία των δύο διοργανώσεων που πραγματοποιήθηκαν στην Θεσσαλονίκη τόσο όσο αφορά το αθλητικό κομμάτι, όσο και το ψυχαγωγικό και τουριστικό αντίκτυπο που άφησε στους αθλητές και στους συνοδούς των αποστολών. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 127 και 126, συμμετέχοντες στα τουρνουά. Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν προσαρμογή από το ερωτηματολόγιο μέτρησης ποιότητας υπηρεσιών μικρών διοργανώσεων των Tzetzis, Alexandris & Karsampeli (2014). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι και οι δύο αθλητικές διοργανώσεις ήταν επιτυχημένες, αφού άφησαν ικανοποιημένους τους αθλητές/τριες. Φαίνεται όμως ότι δεν δόθηκε έμφαση στις εξωαγωνιστικές δραστηριότητες με αποτέλεσμα να μην γίνει καλή διαφήμιση της Θεσσαλονίκης. Από την επεξεργασία των δειγμάτων προκύπτει πως, η ασφάλεια μιας πόλης, η φιλικότητα των κατοίκων της, το κόστος ζωής, έχει άμεση συσχέτιση με την εικόνα μιας πόλης και μπορεί να επηρεάσει θετικά ή αρνητικά τους επισκέπτες και να συντελέσει καθοριστικά στην επιθυμία τους να επισκεφτούν ανά αυτή την πόλη. Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι ίσως στις αθλητικές διοργανώσεις δεν πρέπει να δίνεται έμφαση μόνο στο αθλητικό γεγονός, αλλά και σε μία καλύτερη προώθηση και διαφήμιση του εκάστοτε μέρους.

Λέξεις κλειδιά: Beach-handball, Αθλητικές διοργανώσεις, Αθλητικός τουρισμός

Εισαγωγή

Ο Αθλητικός Τουρισμός είναι μια από τις πιο γρήγορα αναπτυσσόμενες ειδικές μορφές τουρισμού παγκοσμίως, η οποία μπορεί να συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη α) τοπικών κοινωνιών, β) πόλεων γ) κρατών (Coghlan & Filo, 2013; Dwyer, Mellor, Mistilis & Mules, 2000, Gibson, 2002). Μία μεγάλη επιτυχία του Ελληνικού Χάντμπολ και της χώρας μας, ήταν το ότι η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία ανέθεσε την διοργάνωση της Τελική Φάσης του Διασυλλογικού Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Beach Handball (European Beach Handball Tour – EBT) δύο φορές στην Ελλάδα και ειδικότερα στη Θεσσαλονίκη. Την πρώτη χρονιά από 30 Μαΐου-1 Ιουνίου 2014 και την δεύτερη χρονιά 20-22 Μαΐου 2016. Η διοργάνωση, το EBT FINALS, έφερε στη Θεσσαλονίκη τις 10 καλύτερες ανδρικές και αντιστοίχως 10 γυναικείες ομάδες, οι οποίες αγωνίσθηκαν για ένα 3ήμερο, προκειμένου να κατακτήσουν τον τίτλο των Πρωταθλητών Ευρώπης.

Η κορυφαία αυτή Ευρωπαϊκή διασυλλογική διοργάνωση της Άμμου, διεξήχθη στις ιδιόκτητες αθλητικές εγκαταστάσεις του «Χωριού της Ειρήνης». Το προπονητικό αυτό κέντρο Beach Activities, στο χωριό της Ειρήνης στην Κάρδια Θεσσαλονίκης είναι ένας ιδιόκτητος χώρος με σύγχρονες εγκαταστάσεις για δραστηριότητες και αθλήματα πάνω στην άμμο, όπως beach volley, beach handball και beach tennis. Οι εγκαταστάσεις πλαισιώνονται από καφέ-μπαρ, κοιτώνες, γυμναστήρια, και parking . Η διοργάνωση αυτή ήταν μία μεγάλη ευκαιρία, ιδιαίτερα για την πόλη της Θεσσαλονίκης, αφού το Beach Handball στην Ευρώπη παρουσιάζει μεγάλη ανταπόκριση και το ίδιο συμβαίνει και στην Ελλάδα. Η δημοτικότητα του συγκεκριμένου αθλήματος, αυξάνεται συνέχεια, γι' αυτό και η διοργάνωση μεταδόθηκε σε παγκόσμιο επίπεδο με την τεχνολογία του live streaming.

Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Beach Handball

Η χειροσφαίριση παραλίας, γνωστή και ως beach handball είναι ένα εντυπωσιακό σπορ που προέρχεται και μοιάζει με τη χειροσφαίριση στη σάλα (Zapardiel, Ferragut, Paramio & Lozano, 2015). Το άθλημα παρόλο που φαίνεται να είναι μια μορφή της γνωστής χειροσφαίρισης, έχει πολλές διαφορές με πιο σημαντική το ότι παίζεται στην άμμο. Επίσης έχει διαφορά και στους παίκτες, αφού ο αριθμός των παικτών είναι 4 με 3 παίκτες γηπέδου και 1 τερματοφύλακα (“Rules of the Game”, 2017) . Στην ουσία είναι ένα άλλο σπορ με διαφορετικά στοιχεία και χαρακτηριστικά σε σχέση με το γνωστό Ολυμπιακό ομαδικό άθλημα. Η χειροσφαίριση παραλίας είναι ένα καινούργιο άθλημα που αναπτύσσεται ραγδαία λόγω της εύκολης τοποθέτησης του γηπέδου και της ελκυστικής τοποθεσίας του (παραλίες). Η παράκτια χειροσφαίριση, όπως ονομάζεται κι αλλιώς, καταφέρνει και συνδυάζει την άθληση με την διασκέδαση, ενώ η θεαματικότητά της, την έχει κάνει πολύ δημοφιλή, αφού καταφέρνει και συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό θεατών. Η χειροσφαίριση παραλίας περιλαμβάνει επαγγελματίες και ερασιτέχνες αθλητές που ικανοποιούν την ανάγκη τους για κοινωνικοποίηση, χαλάρωση, ευχάριστες εμπειρίες ταυτόχρονα με μια αθλητική δραστηριότητα στον ελεύθερο τους χρόνο., (Belka, Hulka, Safar, Weisser & Chadimova, 2015).

Το συγκεκριμένο σπορ είναι πολύ θεαματικό και προσελκύει το ενδιαφέρον στους θεατές, αφού περιλαμβάνει εντυπωσιακές φάσεις, όπως εναέριες ρίψεις, υψηλά άλματα, πολύπλοκες κινήσεις και βολές με επιτόπιες περιστροφές 360 μοιρών (Gehrer & Posada, 2010). Την ίδια στιγμή κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, οι απαιτήσεις αυτής της δραστηριότητας περιλαμβάνουν έναν συνδυασμό δύναμης, ταχύτητας και ισχύος, αλλά και κινήσεις που απαιτούν ακρίβεια και ευελιξία στον αέρα ακόμα και από

τους τερματοφύλακες (Pueo, Jimenez-Olmedo, Penichet-Tomas, Becerra, & Agullo, 2017; Belka, et al., 2015).

Ιστορικά τα αθλήματα παραλίας που παίζονται στην άμμο έχουν τα τελευταία 20 χρόνια μεγάλη επιτυχία. Η παράκτια χειροσφαίριση ξεκίνησε το 1992 στην Ιταλία, ενώ έκανε διεθνώς την εμφάνιση της στην ίδια χώρα το 1993. Η Ιταλία υποδέχθηκε και το 1^ο Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα το 2000 και το 2001 διεξήχθη το 1^ο Παγκόσμιο πρωτάθλημα στην Ακίτα της Ιαπωνίας (“EHF Beach Handball History”, 2018). Το πρόσφατο Παγκόσμιο πρωτάθλημα στο Καζάν της Ρωσίας διεξήχθη τον Ιούλιο του 2018 (“USA Beach Handball”, 2018). Η διεθνής αναγνώριση και η αυξανόμενη δημοφιλία του αθλήματος οδήγησαν την Ένωση Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών (ANOC) να συμπεριλάβει το άθλημα στους επόμενους Παγκόσμιους αγώνες παραλίας (World Beach Games) που θα γίνουν στο San Diego στις ΗΠΑ το 2019 (“Beach Handball in World Beach Handball Games”, 2017).

Όσον αφορά την Ελλάδα, το συγκεκριμένο άθλημα έχει μεγάλη ανταπόκριση. Πρόσφατα, η Διεθνής Επιτροπή των Μεσογειακών Αγώνων ανέθεσε στην πόλη της Πάτρας να φιλοξενήσει το 2019 το Mediterranean Beach Games. Επίσης σημειώνονται μεγάλες επιτυχίες στη χώρα μας, όπως το ασημένιο μετάλλιο της Εθνικής Γυναικών και την 4η θέση της Εθνικής Ανδρών στην Πεσκάρα το 2015. Πρόσφατα επίσης, η εθνική ομάδα της Ελλάδας κέρδισε την 6η θέση στο EURO 2017 στην Κροατία και προκρίθηκε για το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα που διεξήχθη στη Ρωσία το 2018 στο Καζάν (Gkagkanas, Hatzimanouil, Skandalis, Dimitriou, & Papadopoulou, 2018). Εκεί η χώρα μας στέφτηκε Παγκόσμια πρωταθλήτρια νικώντας στον τελικό την Νορβηγία 2-1.

Παρά τη μεγάλη ανάπτυξη που έχει, η χειροσφαίριση παραλίας δεν έχει έως τώρα την ανάλογη και κατάλληλη επιστημονική προσοχή συγκρινόμενη με την πετοσφαίριση και την ποδοσφαίριση παραλίας. Το Beach soccer και το Beach Volley έχουν τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερη επιστημονική προσέγγιση από τους εξειδικευμένους επιστήμονες του χώρου κάτι που απουσιάζει στο Beach handball και ειδικά σε υψηλού επιπέδου τουρνουά. Οι Skandalis Hatzimanouil, Papanikolaou, Kanioglou & Yiannakos (2017) και ο Rokavec (2009), αναφέρουν ότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για ζητήματα και θέματα που απασχολούν τη χειροσφαίριση παραλίας. Αυτό θα πρέπει να δραστηριοποιήσει την επιστημονική κοινότητα ώστε να δώσει την ανάλογη επιστημονική προσοχή στο συγκεκριμένο σπορ.

Διοργάνωση

Το EBT FINALS είναι η Τελική Φάση του Διασυλλογικού Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Beach Handball (European Beach Handball Tour – EBT). Οι τελικοί του EBT είναι μια μεγάλη διοργάνωση της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Χειροσφαίρισης, αφού καταφέρει και συγκεντρώνει τις καλύτερες ομάδες του αθλήματος που ανταγωνίζονται για την κατάκτηση του Ευρωπαϊκού τίτλου. Κάθε χρόνο με απόφαση του ΔΣ της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Χάντμπολ (EHF) και ψηφοφορία αποφασίζεται για το που θα διεξαχθεί η συγκεκριμένη διοργάνωση.

Η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Χάντμπολ έχει αναθέσει αρκετές φορές στην Ελλάδα διεθνείς διοργανώσεις. Μετά την Κατερίνη το 2006 και την Κέρκυρα το 2009, η Θεσσαλονίκη κλήθηκε δύο φορές να διοργανώσει ξανά EBT Finals, το 2014 και το 2016. Στα δύο τελευταία τουρνουά που πραγματοποιήθηκαν στην πόλη της Θεσσαλονίκης, συμμετείχαν 20 ομάδες (10 ανδρών + 10 γυναικών) όπου και δύο ομάδες (1 ανδρική και 1 γυναικεία) ήταν ελληνικές.

Η τελική φάση του Ευρωπαϊκού Διασυλλογικού πρωταθλήματος χειροσφαίρισης, πραγματοποιήθηκε και τις δύο φορές, στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Αθλημάτων Άμμου Avant Garde στην Καρδιά Θεσσαλονίκης, στο Χωριό της Ειρήνης, έναν χώρο απόλυτα συνυφασμένο με το φυσικό περιβάλλον. Το Avant Garde SportsClub άνοιξε τις πόρτες του στους φίλους του αθλητισμού τον Απρίλιο του 2012 και είναι ένα σύγχρονο αθλητικό κέντρο που εδρεύει στο Χωριό της Ειρήνης στην Καρδιά. Στις κατάφυτες αθλητικές εγκαταστάσεις του συγκαταλέγονται τρία γήπεδα τένις επαγγελματικών προδιαγραφών, τέσσερα γήπεδα με άμμο για beach volley, beach tennis, beach soccer και beach handball καθώς και ένα γήπεδο ποδοσφαίρου με συνθετικό χλοοτάπητα. Υπάρχουν επίσης αποδυτήρια και κλειστός χώρος αναμονής των συνοδών με κυλικείο. . Οι εγκαταστάσεις αυτές πλαισιώνονται από καφέ-μπαρ, κοιτώνες, γυμναστήρια, και parking.

Αθλητικός Τουρισμός

Ο αθλητισμός είναι μια σημαντική δραστηριότητα στο πλαίσιο του τουρισμού και ο τουρισμός αποτελεί θεμελιώδες χαρακτηριστικό του αθλητισμού. Αυτό ίσως σημαίνει πως ο αθλητισμός και ο τουρισμός δείχνει να έχουν αλληλένδετη σχέση (Hinch & Higham, 2001). Ο αθλητικός τουρισμός μπορεί να οριστεί με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, αλλά οι περισσότεροι ορισμοί του καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από την κοινωνία στην οποία διατυπώνονται (Eritropoulos, 2002).

Η Gibson (1998) χωρίζει τον αθλητικό τουρισμό σε τρεις μεγάλες κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει την παρακολούθηση κάποιου αθλητικού γεγονότος. Η δεύτερη αναφέρεται στην επίσκεψη των τουριστών σε κάποιο συγκεκριμένο αθλητικό μνημείο. Και τέλος η τρίτη κατηγορία εμπεριέχει την ενεργητική συμμετοχή. Έτσι, ο αθλητικός τουρισμός χαρακτηρίζεται ως μία ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία στην οποία τα αθλήματα βρίσκονται στο κέντρο της διαδικασίας. Επομένως ενεργός αθλητικός τουρισμός θεωρείται το ταξίδι με επίκεντρο την αναψυχή που οδηγεί τα άτομα να μετακινηθούν προσωρινά μακριά από τη μόνιμη κατοικία τους, προκειμένου να συμμετάσχουν σε φυσικές δραστηριότητες

Την τελευταία δεκαετία το ενδιαφέρον για τον αθλητικό τουρισμό έχει αυξηθεί σημαντικά, τόσο από την αθλητική βιομηχανία όσο και από τη βιομηχανία του τουρισμού (Standeven, & De Knop, 1999). Ο Αθλητικός Τουρισμός είναι μια από τις πιο γρήγορα αναπτυσσόμενες ειδικές μορφές τουρισμού παγκοσμίως, η οποία μπορεί να συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη όχι μόνο των τοπικών κοινωνιών και των πόλεων αλλά και κρατών (Coghlan & Filo, 2013; Dwyer et al., 2000, Gibson, 2002). Ο αθλητικός τουρισμός είναι ένα οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό φαινόμενο που δημιουργείται από τη μοναδική αλληλεπίδραση δραστηριότητας, ανθρώπων και τοποθεσίας (Bull & Weed, 2012).

Οι αθλητικές διοργανώσεις είναι μία από τις πιο γρήγορα αναπτυσσόμενες μορφές αθλητικού τουρισμού τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, ο αθλητικός τουρισμός μπορεί να έχει πολλαπλά οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη (Coghlan & Filo, 2013; Gibson, 2002). Οι πόλεις χρησιμοποιούν όλο και περισσότερες πολιτιστικές εκδηλώσεις για να βελτιώσουν την εικόνα τους, να τονώσουν την αστική ανάπτυξη και την προσέλκυση επισκεπτών και επενδύσεων. (Richards & Wilson, 2004). Είναι γεγονός ότι παρατηρούμε εδώ και καιρό μεγάλες εκδηλώσεις όπως Διεθνείς εκθέσεις, φεστιβάλ και αθλητικές εκδηλώσεις ως μέσα για την αναζωογόνηση των οικονομιών των πόλεων, δημιουργίας υποδομών βελτίωση της εικόνας τους (Getz, 1991).

Είναι γνωστό πως η εικόνα μιας πόλης ως έννοια έχει μελετηθεί σε πολλούς τομείς από τη δεκαετία του 1950. Είναι μια ψυχολογική έννοια και αναφέρεται στις διανοητικές εικόνες που κατέχουν τα

άτομα σχετικά με έναν τόπο ή ένα προϊόν. Στον τουρισμό ο πιο διαδεδομένος ορισμός της εικόνας προορισμού (τόπου) προτάθηκε από τον Crompton (1979) ως "το άθροισμα των πεποιθήσεων, των ιδεών και των εντυπώσεων που έχει ένα άτομο για έναν προορισμό". Η εικόνα προορισμού είναι ένα μείγμα των πολιτιστικών, κοινωνικών, ιστορικών, οικονομικών και τουριστικών χαρακτηριστικών που έχει ένας προορισμός (Beerli & Martin, 2004; Milman & Pizam, 1995; Gartner, 1989).

Πρόσφατες μελέτες στο μάρκετινγκ και στον τουρισμό έχουν επισημάνει την αυξανόμενη χρήση των εκδηλώσεων ως μέσου διαφήμισης χώρων και μεγάλων πόλεων ειδικότερα (Robertson & Guerrier, 1998; Schuster, 2001; Waitt, 2003). Αυτό το φαινόμενο μπορεί να συνδεθεί με την αύξηση του ανταγωνισμού γενικότερα μεταξύ των πόλεων για την προσέλκυση καταναλωτών και επενδυτών. Επομένως, οι πόλεις πρέπει να βρουν νέους τρόπους για να ξεχωρίσουν και να διακριθούν από τους ανταγωνιστές τους (Richards & Wilson, 2004). Είναι φανερό ότι ο πολιτισμός έχει γίνει όλο και περισσότερο σημαντικό μέσο προβολής και οικονομίας μιας πόλης (Ritzer, 2005). Σε ένα τέτοιο κλίμα, ιδιαίτερα πολιτιστικά γεγονότα έχουν προκύψει ως μέσο βελτίωσης της εικόνας των πόλεων, προσθέτοντας ζωή στους δρόμους και δίνοντας στους πολίτες νέα υπερηφάνεια την πατρίδα τους. (Allen, O'toole, Harris & McDonnell, 2012).

Στην Ελλάδα είναι σημαντικό κάτι τέτοιο γιατί μπορεί να ενισχύσει την τουριστική προβολή της χώρας μας, διαφοροποιώντας την από το κλασικό μοντέλο « Ήλιος και Θάλασσα», ενώ ταυτόχρονα μπορεί να συνεισφέρει στην ανάπτυξη Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού. Εστιάζει στην επιμήκυνση της Τουριστικής Περιόδου, έχοντας επαφές με διάφορους ελληνικούς και διεθνείς φορείς και εισάγοντας νέες ιδέες. Εμπλέκοντας την τοπική κοινωνία στην διοργάνωση, συντελεί στην ανάπτυξη της περιοχής επιφέροντας έτσι πολλά οικονομικά οφέλη για την τοπική κοινωνία. Καταλαβαίνουμε επομένως πόσο ποικίλα και σημαντικά είναι τα οφέλη από μία επιτυχημένη αθλητική διοργάνωση. Μία επιτυχημένη αθλητική διοργάνωση μπορεί να συντελέσει στην ανάπτυξη της περιοχής, του νομού, αλλά ολόκληρης της χώρας γενικότερα. Ωστόσο δεν υπάρχουν πολλές έρευνες στην Ελλάδα που να σχετίζονται με την εκτίμηση του αντίκτυπου των αθλητικών διοργανώσεων στην διοργανώτρια πόλη.

Ερευνητικοί Στόχοι

Οι ερευνητικοί στόχοι τέθηκαν ως εξής:

- Να αξιολογηθεί η επιτυχία των δυο διοργανώσεων τόσο όσο αφορά το αθλητικό κομμάτι, όσο και το ψυχαγωγικό και τουριστικό αντίκτυπο που άφησε στους αθλητές και στους συνοδούς των αποστολών.
- Να μελετηθεί ο άμεσος οικονομικός αντίκτυπος της διοργάνωσης στην πόλη της Θεσσαλονίκης
- Να αξιολογηθεί η παροχή υπηρεσιών και των δύο διοργανώσεων του Διασυλλογικού Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Beach Handball (European Beach Handball Tour – EBT) που πραγματοποιήθηκαν πρώτα το 2014 και μετέπειτα το 2016 στη Θεσσαλονίκη.
- Να εκτιμηθούν οι απόψεις των αθλητών για την εικόνα της πόλης.
- Να αξιολογηθεί η επίδραση της ποιότητας των υπηρεσιών στην εικόνα της πόλης.

Μεθοδολογία της Έρευνας

Την πρώτη χρονιά, το 2014, το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν εκατό είκοσι εφτά (N=127) συμμετέχοντες στο τουρνουά. Συγκεκριμένα πενήντα τρεις (N=53) αθλητές και εβδομήντα τέσσερις (N=74) αθλήτριες. Η χώρα με τους περισσότερους αθλητές, με ποσοστό 20,5% ήταν η Κροατία με δεύτερη χώρα την Ισπανία,

με ποσοστό 17,3%, ενώ η χώρα μας παρουσίασε ποσοστό συμμετοχής 6,3% επί του συνόλου. Το ποσοστό των γυναικών αθλητριών, ανήλθε στο 58,30 % επί του συνόλου, ενώ η μέση ηλικία των συμμετεχόντων είναι τα 27 έτη.

Το 2016 είχαμε τον ίδιο αριθμό δείγματος με εκατό είκοσι έξι (N=127) συμμετέχοντες στο τουρνουά. Συγκεκριμένα πενήντα οχτώ (N=59) αθλητές και εξήντα οχτώ (N=68) αθλήτριες από όλες τις ομάδες. Η χώρα με τους περισσότερους αθλητές, με ποσοστό 17,3% ήταν η Ολλανδία με δεύτερη την χώρα μας, η οποία σημείωσε θεαματική αύξηση σε σχέση με το 2014. Ειδικότερα, αύξησε το ποσοστό συμμετοχής των αθλητών της κατά 250%, και ανήλθε στο 17,3%. Το ποσοστό των γυναικών αθλητριών, παρουσίασε μικρή μείωση, σε σχέση με το 2014 και ανήλθε στο 53,50 % επί του συνόλου, ενώ η μέση ηλικία των συμμετεχόντων προσεγγίζει τα 27 έτη.

Φύλο 2014		Φύλο 2016	
Ανδρες	41,7%	Ανδρες	46,5%
Γυναίκες	58,3%	Γυναίκες	53,5%

Πίνακας 1. Φύλο

Χώρες 2014		Χώρες 2016	
Ισπανία	17,3%	Ισπανία	13,4
Πολωνία	13,4%	Πολωνία	14,2
Ρωσία	2,4%	Ρωσία	7,9
Ολλανδία	9,4%	Ολλανδία	17,3
Γερμανία	5,5%	Γερμανία	5,5
Κροατία	20,5%	Κροατία	14,2
Ουγγαρία	8,7%	Ουγγαρία	3,1
Πορτογαλία	9,4%	Πορτογαλία	5,5
Ελλάδα	6,3%	Ελλάδα	15,7
		Ελβετία	3,1

Πίνακας 2. Χώρες

Δόθηκαν ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν ανώνυμα και συλλέχθηκαν στο τέλος των αγώνων. Τα ερωτηματολόγια αξιολογούν την παροχή υπηρεσιών της διοργάνωσης, την εικόνα που αποκόμισαν οι αθλητές και οι αθλήτριες που συμμετείχαν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και τα χρήματα που ξόδεψαν κατά τη διαμονή τους στην πόλη. Το ερωτηματολόγιο ήταν προσαρμογή από το ερωτηματολόγιο μέτρησης ποιότητας υπηρεσιών μικρών διοργανώσεων των Tzetzis, Alexandris & Kapsampeli (2014).

Αποτελέσματα

Το Προσωπικό	Διαφωνώ		Διαφωνώ		Ουδέτερο		Συμφωνώ		Συμφωνώ	
	Απόλυτα		Απόλυτα		Απόλυτα		Απόλυτα		Απόλυτα	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016
ήταν ευγενικό	2,4	3,1	5,5	9,4	19,7	31,5	45,7	40,9	26,0	15,0
είχε γνώσεις	0,0	6,3	3,9	10,2	38,6	29,9	36,2	40,9	20,5	12,2
ήταν φιλικό	0,8	3,1	4,7	8,7	18,1	23,6	46,5	43,3	29,1	21,3

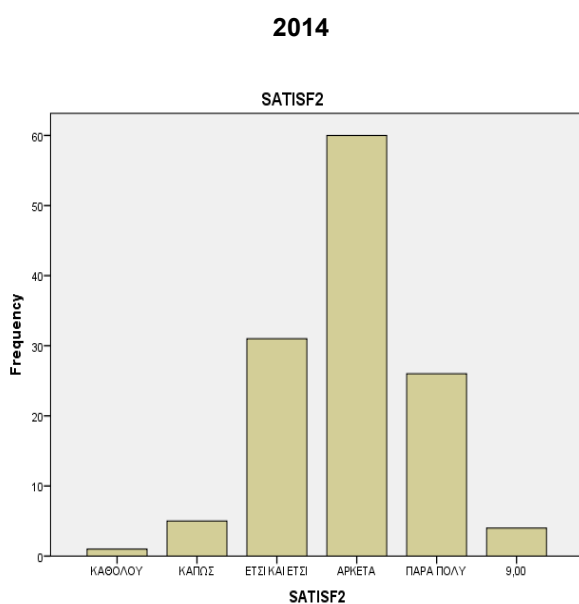
Πίνακας 3. Προσωπικό Διοργάνωσης

Σύμφωνα με τα στοιχεία των πινάκων, εξάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα, σχετικά με την εικόνα του προσωπικού και για τις δυο διοργανώσεις που διεξήχθησαν στην Θεσσαλονίκη. Ειδικότερα, για το έτος 2014, « συμφωνούν απόλυτα» ή « συμφωνούν» πως το προσωπικό ήταν ευγενικό σε ποσοστό 71,7%, ενώ το θεώρησαν ως φιλικό σε ποσοστό 75,6, τέλος, το προσωπικό θεωρήθηκε πως γνωρίζει το αντικείμενό του σε ποσοστό 56,7%. Σε ότι αφορά τις ίδιες ερωτήσεις, αντιστοίχως για το έτος 2016, αποτυπώνονται τα ακόλουθα ποσοστά, προσωπικό ευγενικό σε ποσοστό 55,9 %, φιλικό 64,6% και σε ποσοστό 53,50 % αξιολογήθηκε η γνώση του αντικειμένου.

Σε ότι αφορά, αν θεωρήθηκε πως η διοργάνωση ήταν καλή, φάνηκε ότι οι αθλητές, για το 2014, πως έμειναν ικανοποιημένοι από τη διοργάνωση αφού η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, σε ποσοστό 67,7 %, δήλωσαν « αρκετά» ως «πάρα πολύ».

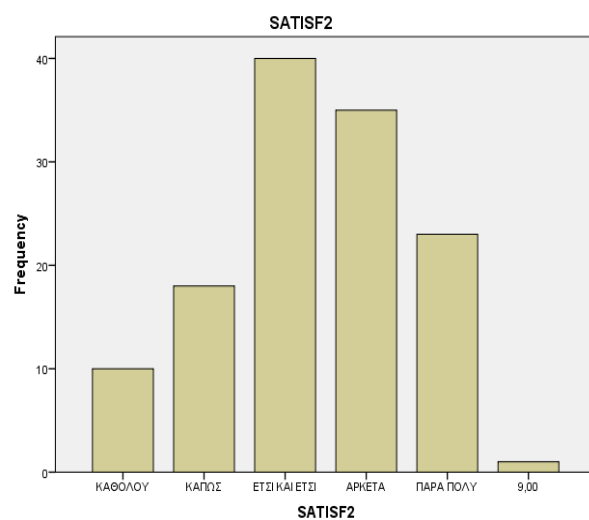
Ήταν γενικά καλή	Καθόλου		Κάπως		Έτσι κι έτσι		Αρκετά		Πάρα πολύ	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016
	0,8	7,8	3,9	14,2	24,4	31,5	47,2	27,6	20,5	18,1

Πίνακας 4. Η Διοργάνωση

Γράφημα 1. Ικανοποίηση από τη Διοργάνωση

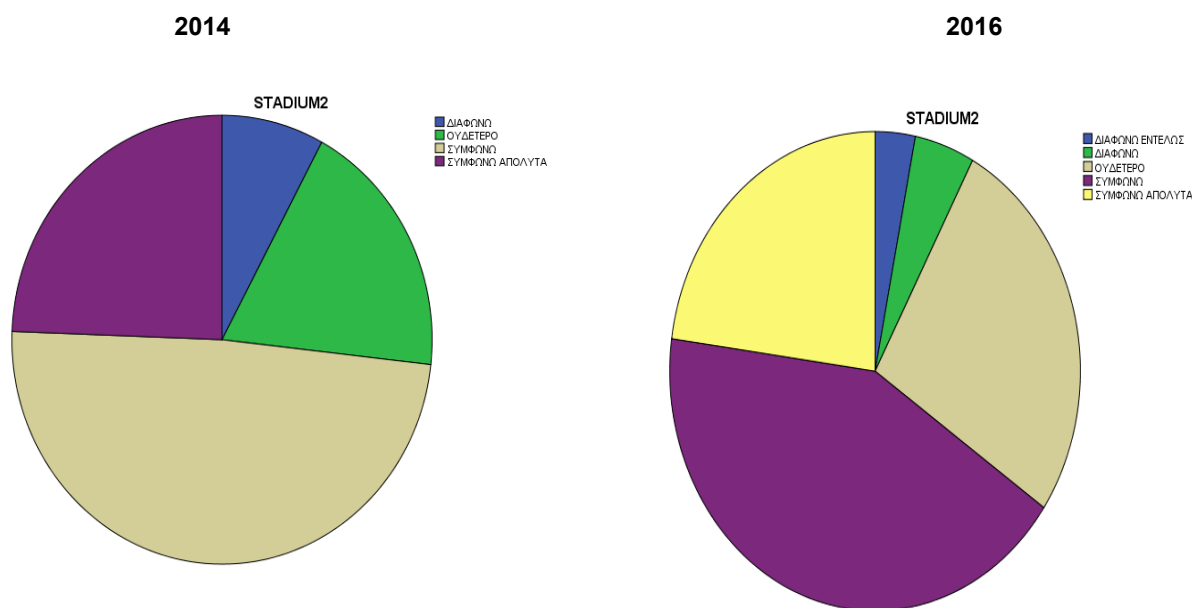
Η καλή κατάσταση του σταδίου για το 2014 αγγίζει το 73,20% αφού οι ερωτηθέντες «συμφώνησαν» ή «συμφώνησαν απόλυτα» πως τα γήπεδα είναι σε καλή κατάσταση, ενώ για το 2016 το ποσοστό άγγιξε το 65,40%.

Τα γήπεδα ήταν	Διαφωνώ		Διαφωνώ		Ουδέτερο		Συμφωνώ		Συμφωνώ	
	Εντελώς								Απολυτά	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016
καλά	0,0	3,1	7,9	4,7	18,9	26,8	48,8	42,5	24,4	22,9
ευκολόχρηστα	0,8	3,1	3,1	8,7	22	26	52	43,3	20,5	18,9
καλή κατάσταση	0,0	3,9	3,1	6,3	18,1	22,8	52	46,5	26,8	20,5

Πίνακας 5. Στάδια

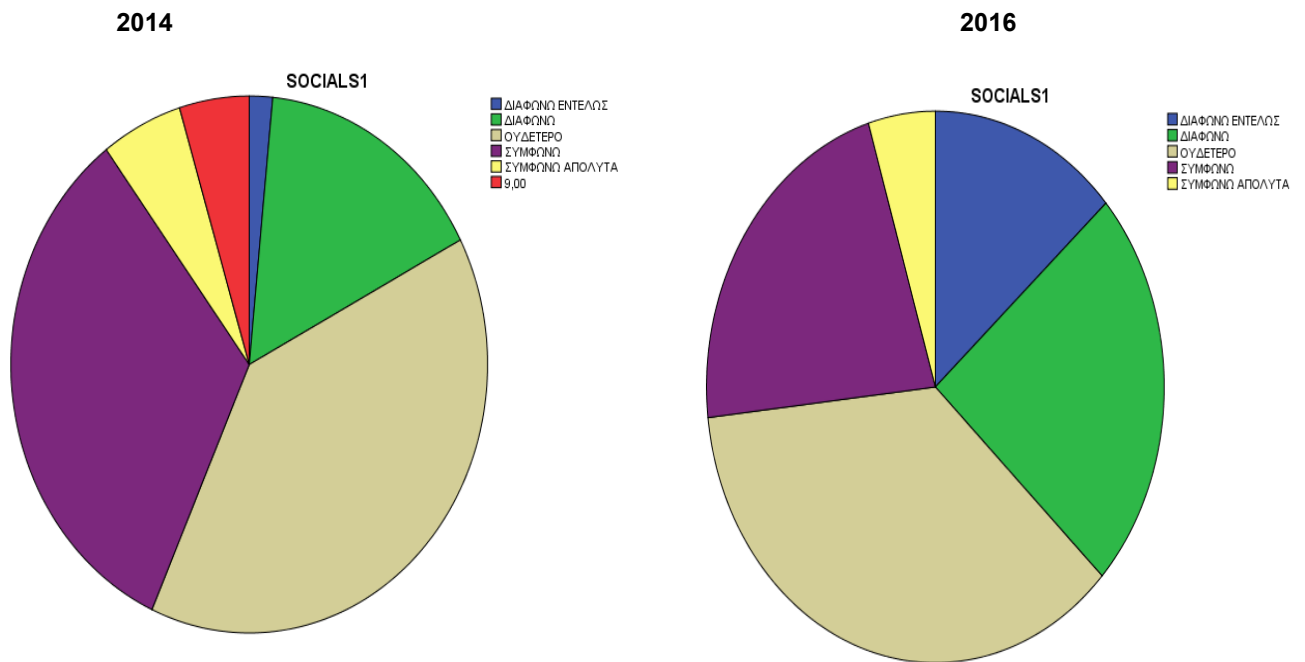

Γράφημα 2. Στάδια

Οι κοινωνικές δραστηριότητες για το έτος 2014, φάνηκαν ενδιαφέρουσες σε ποσοστό 38,6%, ενώ «διαφώνησαν» ή «διαφώνησαν απόλυτα» το 17,3 % των ερωτηθέντων. Το 2016, αποτυπώνει, μια χειρότερη εικόνα, αφού μόλις το 1/3 σχεδόν των ερωτηθέντων, σε ποσοστό 34 %, θεώρησε ενδιαφέρουσες τις κοινωνικές δραστηριότητες, ενώ το 37 % δεν τις θεώρησε ενδιαφέρουσες.

Οι κοινωνικές δραστηριότητες	Διαφωνώ εντελώς		Διαφωνώ		Ουδέτερο		Συμφωνώ		Συμφωνώ απόλυτα	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016
είχαν ενδιαφέρον	1,6	13,4	15,7	23,6	39,4	36,2	33,1	22	5,5	4,8

Πίνακας 6. Κοινωνικές Δραστηριότητες

Γράφημα 3. Κοινωνικές Δραστηριότητες

Για το έτος 2014 ικανοποιημένοι από την καθαριότητα των χώρων του ξενοδοχείου τους δήλωσαν 76% ενώ για το 2016, το ποσοστό ανέρχεται στο 59,8%. Μοντέρνο θεώρησαν το ξενοδοχείο διαμονής τους οι αθλητές σε ποσοστό 59%, για το έτος 2014, ενώ για το 2016, το ποσοστό ανέρχεται 49,60%, αξιολογημένο είναι το γεγονός πως για το 2014 ένα μεγάλο ποσοστό 15,7% των αθλητών, χαρακτήρισε το ξενοδοχείο ως μη μοντέρνο. Αρκετά έως πάρα πολύ ευχαριστημένοι δήλωσαν για τις καλές ξενοδοχειακές υπηρεσίες το 46,4% , για το έτος 2014, ενώ για το 2016, το ποσοστό ανέρχεται 58,30%. Σε ότι αφορά τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, ως καλές, τις χαρακτήρισε το 50,4% και το 58,3 % των αθλητών για τα έτη 2014 και 2016 αντιστοίχως.

Τα ξενοδοχεία	Καθόλου		Κάπως		Έτσι κι έτσι		Αρκετά		Πάρα Πολύ	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016
ήταν καθαρά	5	3,9	8	6,3	29	22,8	54	42,5	22	17,3
ήταν μοντέρνα	15,7	5,5	15,7	13,4	14,2	24,4	25,2	32,3	21,3	17,3
καλές υπηρεσίες	11	3,9	7,1	7,1	27,6	23,6	23,6	38,6	22,8	19,7
εγκαταστάσεις	10,2	3,1	11,8	8,7	19,7	22	26	38,6	24,4	19,7

Πίνακας 7. Ξενοδοχεία

Όσον αφορά το κόστος ζωής η πλειοψηφία θεώρησε ότι ήταν ικανοποιητικό και όχι πολύ υψηλό.

Το κόστος από	Καθόλου		Κάπως		Έτσι κι έτσι		Αρκετά		Πάρα Πολύ	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016
μαγαζιά	2,4	8,7	5,5	10,2	39,4	26,8	32,3	34,6	12,6	13,4
ξενοδοχεία	11	5,5	15	15	29,1	29,1	20,5	28,3	15	14,2
διασκέδαση	2,4	5,5	11	9,4	37,8	37,8	29,9	30,7	9,4	9,4
φαγητό	2,4	3,9	10,2	9,4	27,6	29,1	36,2	33,1	15	17,3

Πίνακας 8. Κόστος

Ως προς τον οικονομικό αντίκτυπο της διοργάνωσης στην πόλη, εκτιμάται ότι συνολικά στην πόλη της Θεσσαλονίκης το 2014, η διοργάνωση άφησε ένα ποσό της τάξης των 50.000 ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη των συνολικό αριθμό των αθλητών και συνοδών που πήραν μέρος στην διοργάνωση (200). Το ποσό αυτό προέκυψε από τον μέσο όρο κάθε συμμετέχοντος ως προς τα χρήματα που δαπάνησε (238 ευρώ) κατά τη διάρκεια της διαμονής του. Όσον αφορά το 2016, από τα αποτελέσματα του δείγματος της έρευνας εκτιμάται ότι συνολικά στην πόλη της Θεσσαλονίκης αυτή τη φορά υπήρξε μία αύξηση, αφού η διοργάνωση άφησε ένα ποσό της τάξης των 70.000 ευρώ. Το ποσό αυτό προέκυψε από τον μέσο όρο κάθε συμμετέχοντος ως προς τα χρήματα που δαπάνησε (322 ευρώ) κατά τη διάρκεια της διαμονής του, λαμβάνοντας υπόψη των συνολικό αριθμό των αθλητών και συνοδών που πήραν μέρος στην διοργάνωση (200).

Είναι πολύ σημαντικό όμως, ως προς την αξιολόγηση της διοργάνωσης ότι το 2016 η πλειοψηφία των ερωτηθέντων με ποσοστό 68,2% δήλωσαν ότι ήταν καλά οργανωμένη και το 57,9% την έκρινε ως ενδιαφέρουσα. Όσον αφορά το ποσοστό που είχε λάβει μέρος στην προηγούμενη διοργάνωση το 2014 ήταν 47,2%. Από αυτούς το 14,2% θεώρησε ότι ήταν πιο πετυχημένη η προηγούμενη διοργάνωση, το 29,1% φάνηκε ικανοποιημένο περισσότερο από την τελευταία διοργάνωση του 2016, ενώ ένα ποσοστό 56,7% δεν απάντησε στην ερώτηση. Τελικά ενώ το 51,6% των συμμετεχόντων δήλωσαν ικανοποιημένοι από τη απόφασή τους να λάβουν μέρος στην διοργάνωση, μόνο το 40,5% δήλωσε ότι θα λάβει ξανά μέρος στην διοργάνωση αν επαναληφθεί στην Θεσσαλονίκη.

Όσον αφορά το κατά πόσο μπορεί να επηρεάσει την πρόθεση των αθλητών και αθλητριών στο να λάβουν ξανά μέρος σε μια τέτοια διοργάνωση, φάνηκε από την ανάλυση, ότι όλα παίζουν σημαντικό ρόλο. Στην 1η διοργάνωση, το 2014, η πρόσβαση στα γήπεδα, το επίπεδο των ομάδων, τα ξενοδοχεία, το προσωπικό, οι κοινωνικές δραστηριότητες, η εικόνα της πόλης, είχαν σημαντική διαφορά με επίπεδο σημαντικότητας $p < 0.001$. Εξαιρέση αποτέλεσε η κατάσταση των γηπέδων. Στην 2η διοργάνωση, το 2016, φάνηκε εκτός των άλλων παραγόντων να επηρεάζουν την πρόθεση για μια ενδεχόμενη συμμετοχή

και στο μέλλον και τα γήπεδα, αλλά αυτή τη φορά φάνηκε να μην υπάρχει σημαντική αλληλεπίδραση με τον συναγωνισμό μεταξύ των ομάδων.

	Καθόλου		Κάπως		Έτσι κι έτσι		Αρκετά		Πάρα Πολύ	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016	2014	2016
Ικανοποίηση	0,4	8,6	4,7	12,2	25,6	29,5	40,5	32,7	25,6	16,1
Ασφάλεια	4,3	7,9	12,6	13,7	31,1	37	29,1	25,6	5,1	11
Κουλτούρα	5,5	9,2	11,5	11	36,7	31,2	20,7	25,7	9,9	17,8
Φιλικότητα	9,8	6,7	14,5	15,7	17,7	18,9	33,9	27,1	14,9	25,9
Πρόθεση	9,8	21,2	11,4	14,9	30,3	24,4	27,2	24,4	14,9	11,4

Πίνακας 9. Εικόνα Πόλης

Συζήτηση

Η έρευνα που διεξήχθη στην πλειοψηφία των συμμετεχόντων έδειξε κάποια πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία, τόσο για την ικανοποίησή τους από την διοργάνωση, όσο και για τις παροχές υπηρεσιών. Επίσης φάνηκε η συνολική εικόνα που αποκόμισαν από την πόλη της Θεσσαλονίκης και γενικότερα από την Ελλάδα. Από την παρούσα έρευνα φαίνεται ότι ήταν μια επιτυχημένη αθλητική διοργάνωση, που άφησε ικανοποιημένους τους αθλητές και τις αθλήτριες από τις ξένες χώρες. Το ίδιο αποτέλεσμα φάνηκε ότι προέκυψε και από τις δύο διοργανώσεις. Το επίπεδο των αγώνων ήταν ισάξιο και ο συναγωνισμός ήταν καλός.

Οι εγκαταστάσεις και τα γήπεδα σε καλή κατάσταση και τα ξενοδοχεία με ικανοποιητικές παροχές. Οι άνθρωποι με την φιλικότητά τους και την ευγένειά τους τόσο στην διοργάνωση, όσο και στα ξενοδοχεία φάνηκε ότι κέρδισαν τις καλύτερες εντυπώσεις. Η παρούσα έρευνα που διεξήχθη τόσο το 2014, όσο και το 2016, έδειξε ότι και τις δύο φορές οι διοργανώσεις υπήρξαν πολύ επιτυχημένες ως προς το αθλητικό στοιχείο, γεγονός που άφησε ικανοποιημένους τους αθλητές και τις αθλήτριες από τις ξένες χώρες.

Όμως οι διοργάνωση δεν πέτυχε στο να προβάλλει σωστά την πόλη στους συμμετέχοντες, οι οποίοι αποκόμισαν μία όχι και τόσο θετική γνώμη για την πόλη. Η εικόνα του προορισμού αποτελεί θέμα μελέτης και συζήτησης στην τουριστική βιβλιογραφία για τα τελευταία 20 χρόνια. Μεγάλο μέρος της προσοχής που δίδεται σε αυτό το θέμα είναι λόγω της μεγάλης σημασίας που έχει η εικόνα του προορισμού στην τουριστική ανάπτυξη σε ένα τοπικό περιβάλλον (Chon, 1990; Echtner & Ritchie, 1993; Fakeye & Crompton, 1991; Gartner, 1993; Smith, 2001). Αθλητικές διοργανώσεις καλά και προσεκτικά σχεδιασμένες, με σωστό προγραμματισμό βοηθούν στη διεθνή ευαισθητοποίηση και γνώση ενός προορισμού (Ritchie, 1999).

Συμπεράσματα

Ο αθλητικός τουρισμός, σαφώς και εστιάζεται στο είδος, στην ποιότητα και στη σωστή διοργάνωση ενός στο αθλητικού γεγονότος. Όμως εκτός από το κύριο προϊόν που είναι η αθλητική διοργάνωση, είναι και το υποστηρικτικό, που είναι η ικανοποίηση των αθλητών και αθλητριών από την πόλη και τις κοινωνικές εκδηλώσεις. Συμπερασματικά η παρούσα έρευνα έδειξε ότι ήταν πολύ επιτυχημένες οι διοργανώσεις και τις δύο χρονιές, τόσο το 2014, όσο και το 2016, ως προς το αθλητικό στοιχείο, που ικανοποίησε τους συμμετέχοντες από τις ξένες χώρες.

Όμως φαίνεται ότι στις συγκεκριμένες διοργανώσεις δεν έγινε καλή διαφήμιση της Θεσσαλονίκης, αφού δεν κέρδισε τον κόσμο που την επισκέφτηκε. Επίσης φάνηκε ότι οι κοινωνικές δραστηριότητες δεν ικανοποίησαν τους συμμετέχοντες, γεγονός που ίσως τους επηρεάσει σε μια μελλοντική συμμετοχή τους. Επομένως στις αθλητικές διοργανώσεις δεν πρέπει να δίνεται έμφαση μόνο στο αθλητικό γεγονός, αλλά και στις κοινωνικές δραστηριότητες, όπως επίσης και σε μία καλύτερη προώθηση και διαφήμιση του εκάστοτε μέρους και της διοργανώτριας πόλης.

Οι διοργανωτές εκδηλώσεων δεν μπορούν να θεωρούν ότι η φιλοξενία και η ανάθεση ενός αθλητικού γεγονότος μπορεί να γίνει αυτόματα και να προσφέρει από μόνη της οφέλη. Είναι σημαντικό να γίνεται προσεκτικός και λεπτομερής σχεδιασμός με σωστές στρατηγικές ανάδειξης, έτσι ώστε να προσκομίζονται όσο το δυνατόν μεγαλύτερα οφέλη και θετικές εντυπώσεις, τόσο για την αθλητική διοργάνωση, αλλά τόσο και για την εικόνα της πόλης (Gibson, Qi & Zhang, 2008).

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Allen, J., O'toole, W., Harris, R., & McDonnell, I. (2012). *Festival and Special Event Management*, Google eBook. John Wiley & Sons.

Beach Handball in World Beach Handball Games (2017, Δεκέμβριος 22). Ανακτήθηκε από <http://www.e-handball.gr/%cf%83%cf%84%ce%b1-world-beach-games-cf%84%ce%bf-beach-handball>

Beerli, A., & Martín, J. D. (2004). Tourists' characteristics and the perceived image of tourist destinations: a quantitative analysis—a case study of Lanzarote, Spain. *Tourism management*, 25(5), 623-636.

Bělka, J., Hůlka, K., Šafář, M., Weisser, R., & Chadimova, J. (2015). Beach Handball and Beach Volleyball as Means Leading to Increasing Physical Activity of Recreational Sportspeople—Pilot Study. *Journal of Sports Science*, 3(4), 165-170.

Bull, C., & Weed, M. (2012). *Sports tourism: Participants, policy and providers*. Routledge. Chon, K. S. (1990). The role of destination image in tourism: a review and discussion. *The Tourist Review*, 2, 2–9.

Coghlan, A., & Filo, K. (2013). Using constant comparison method and qualitative data to understand participants' experiences at the nexus of tourism, sport and charity events. *Tourism management*, 35, 122-131.

Crompton, J. L. (1979). An assessment of the image of Mexico as a vacation destination and the influence of geographical location upon that image. *Journal of travel research*, 17(4), 18-23.

Dwyer, L., Mellor, R., Mistilis, N., & Mules, T. (2000). A framework for assessing “tangible” and “intangible” impacts of events and conventions. *Event management*, 6(3), 175-189.

Echtner, C. M., & Ritchie, J. B. (1993). The measurement of destination image: An empirical assessment. *Journal of travel research*, 31(4), 3-13.

EHF Beach Handball History (2018, Μάρτιος 1). Ανακτήθηκε από <http://bheuro2017.com/yac/2016/10/02/ehf-bh-history/>

Epitropoulos, M. (2002). Tourism and SWOT Analysis. Presentation Made to University of Ottawa Study Tour Class, Ancient Olympia, Greece, May, 13.

Fakeye, P. C., & Crompton, J. L. (1991). Image differences between prospective, first-time, and repeat visitors to the Lower Rio Grande Valley. *Journal of travel research*, 30(2), 10-16.

Gartner, W. C. (1989). Tourism image: Attribute measurement of state tourism products using multidimensional scaling techniques. *Journal of Travel Research*, 28(2), 16-20.

Gartner, W.C. (1993). Image formation process. *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 2(2/3), 191–215.

Gehrer, A., & Posada, F. (2010). Statistics from the 4th Beach Handball World Championships 2010 in Antalya (2018, Ιανουάριος 25).

Ανακτήθηκε από http://www.ihf.info/files/Uploads/Documents/9490_Antalya2010_Statistics.pdf

Gehrer, A., & Posada, F. (2010). Statistics from the 4th Beach Handball World Championships 2010 in Antalya. Retrieved January, 25, 2018.

Getz, D. (1991). Festivals, special events, and tourism. Van Nostrand Reinhold.

Gibson, H. J. (1998). Sport tourism: a critical analysis of research. *Sport management review*, 1(1), 45-76.

Gibson, H. J. (2002). Sport tourism at a crossroad? Considerations for the future. *Sport tourism: Principles and practice*, 111-122.

Gibson, H. J., Qi, C. X., & Zhang, J. J. (2008). Destination image and intent to visit China and the 2008 Beijing Olympic Games. *Journal of Sport Management*, 22(4), 427-450.

Gkagkanas, K., Hatzimanouil, D., Skandalis, V., Dimitriou, S., & Papadopoulou, S. D. Defense tactics in high-level teams in Beach handball. *Journal of Physical Education and Sport* 18(2), Art 135, pp. 914 - 920, 2018

Hinch, T. D., & Higham, J. E. (2001). Sport tourism: A framework for research. *International journal of tourism research*, 3(1), 45-58.

Milman, A., & Pizam, A. (1995). The role of awareness and familiarity with a destination: The Central Florida case. *Journal of Travel Research*, 33(3), 21–27

Pueo, B., Jimenez-Olmedo, J. M., Penichet-Tomas, A., Becerra, M. O., & Agullo, J. J. E. (2017). Analysis of Time-Motion and Heart Rate in Elite Male and Female Beach Handball. *Journal of sports science & medicine*, 16(4), 450.

Richards, G., & Wilson, J. (2004). The impact of cultural events on city image: Rotterdam, cultural capital of Europe 2001. *Urban studies*, 41(10), 1931-1951.

Ritchie, J. R. B. (1999). Lessons learned, lessons learning: insights from the Calgary and Salt Lake City Olympic Winter Games. *Visions in Leisure and Business*, 18(1), 4-13.

Robertson, M., & Guerrier, Y. (1998). Events as entrepreneurial displays: Seville, Barcelona and Madrid. *Managing tourism in cities*, 215-228.

Ritzer, G. (2005). *Enchanting a disenchanted world: Revolutionizing the means of consumption*. Pine Forge Press.

Rokavec, D. (2009). Beach Handball: application and influence on indoor handball. *Publications* (2018, Φεβρουάριος1).

Ανακτήθηκε από

http://home.eurohandball.com/ehf_files/Publikation/WP_Rokavec_BH%20application%20and%20influence%20on%20indoor%20handball_090313.pdf

Rules of the Game (Beach Handball) (2017, Νοέμβριος 27). Ανακτήθηκε από <http://www.ihf.info/en-us/the-game/statutesandregulations.aspx?catid=5>

Schuster, J. M. (2001). Ephemera, temporary urbanism and imaging. *Imaging the city: Continuing struggles and new directions*, 361-397.

Skandalis, V., Hatzimanouil, D., Papanikolaou, F., Kanioglou, A., & Yiannakos, A. (2017). Effectiveness analysis in shooting in European Beach Handball Tournament (EBT) 2016. *Physical Training*, <http://ejmas.com/pt/>, 2017/ September (electronical journal).

Smith, A. (2001). Sporting a new image? Sport based regeneration strategies as a means of enhancing the image of the city tourist destination. In C. Gratton, & I. Henry (eds.), *Sport in the city* (pp. 127–148). London: Routledge.

Standeven, J., & De KNOP, P. (1999). „Sport Tourism. Human Kinetics: Champaign”. *Annals of Tourism Research*, 638-657.

USA Beach Handball. USA Beach Handball to host the 2018 pan American beach handball championships (2018, Ιανουάριος 15). Ανακτήθηκε από <https://www.teamusa.org/USA-Team-Handball/News/2017/October/04/USA-BEACH-HANDBALL-TO-HOST-THE-2018-PAN-AMERICAN-BEACH-HANDBALL-CHAMPIONSHIPS>

Waitt, G. (2003). Social impacts of the Sydney Olympics. *Annals of Tourism Research*, 30(1), 194-215.

Zapardiel, J. C., Ferragut, C., Paramio, E. M., & Lozano, D. (2015). Comparación del tiempo hasta momento máximo entre jugadores de balonmano playa y Lanzadores de disciplinas sin balón comparison of the time to peak torque between handball players and athletes of non-ball throwing disciplines. *Revista Internacional De Ciencias Del Deporte*, 11(41), 226-244.